

Юнін Олександр Сергійович
доктор юридичних наук, доцент
(Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ЕФЕКТИВНИХ ПІДХОДІВ У ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНИХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ КАДРІВ

Дослідження різних аспектів навчання працівників поліції в іноземних поліцейських ВНЗ передбачає використання його результатів на рівні ідей, концепцій, практичних новацій в удосконаленні освітнього процесу у ВНЗ системи МВС України, у справі підвищення ефективності навчально-виховного процесу в відомчих навчальних закладах і, зокрема, в удосконаленні педагогічного процесу виховання кадрів поліції. Дослідження досвіду вчених і педагогів світу в галузі виховання керівних кадрів поліції, зокрема, дозволить:

- удосконалити роботу з морального виховання працівників поліції вищої ланки;
- удосконалити практику морального виховання в українських навчальних закладах МВС новими висновками й рекомендаціями, отриманими в результаті дослідження;
- практично реалізувати деякі з даних рекомендацій безпосередньо в процесі професійної підготовки у ВНЗ МВС України;
- сприяти більш ефективному виконанню основних цілей і завдань поліції в нашій країні [1, с. 293].

В умовах зростання кількості злочинів міжнародного характеру необхідно готувати висококваліфікованих фахівців правоохоронних органів, здатних не тільки ефективно боротися зі злочинцями будь-якими способами, а, будучи вихователями своїх підлеглих, враховувати при цьому загальносвітові поліцейські цінності й етичні особливості педагогічних систем морального виховання в поліцейських навчальних закладах. Активний розвиток світового співробітництва в галузі професійної підготовки поліцейських кадрів і необхідність стандартизації педагогічного забезпечення їхньої професійної підготовки вимагають від навчальних закладів системи МВС України урахування закономірностей і особливостей педагогічного процесу морального виховання керівних кадрів поліції Європи й впровадження в навчально-виховний процес деяких рекомендацій, отриманих за результатами комплексного порівняльного дослідження цього процесу в поліцейських вузах Європи, як зусилля зі «створення глобальної системи морального виховання в країні» [4, с. 21-22].

Моральне виховання (у зарубіжній термінології – «навчання етиці») має

буквально пронизувати всі сторони педагогічного процесу у вищому поліцейському закладі освіти на всіх етапах цього процесу, бути безперервним і постійним на всіх етапах кар'єри поліцейського, починаючи від новобранця й закінчуючи керівником відділення поліції. Говорячи про безперервність педагогічного процесу морального виховання керівних кадрів поліції і його включення в усі аспекти викладання різних дисциплін у поліцейському вузі, варто згадати про ряд істотних особливостей включення морального виховання в навчально-виховний процес і підтримання його безперервності, про які було б необхідно пам'ятати викладачам. Це такі особливості:

а) на першому занятті необхідна присутність директора академії, що зверне увагу учнів у першу чергу на етичну сторону професії поліцейського і презентує виховання високих моральних якостей офіцерів поліції як пріоритетне завдання академії або коледжу;

б) для того щоб у майбутньому усунути девіантну поведінку офіцерів поліції, підвищити їхній морально-психологічний рівень, у період навчання необхідно зробити так, щоб навчання етиці стало не просто формальним, а дієвим і серйозним, щоб чесність і висока мораль стали для них у майбутньому головними пріоритетами роботи поліцейських відділень, керівниками яких вони стануть;

в) необхідно, щоб випускники поліцейських академії і коледжів постійно й безупинно зміцнювали мораль у відділеннях поліції, щоб моральне виховання підлеглих, проведене випускниками поліцейських коледжів, було необхідним елементом здорової морально-психологічної обстановки в кожному відділенні поліції й підтримувало позитивний настрій співробітників поліції і задоволеність своєю роботою;

г) завдання викладачів поліцейських вузів — донести до курсантів та слухачів розуміння того факту, що саме офіцери поліції вищої ланки створюють організаційну культуру всього відділення поліції, у якому їм належить працювати;

д) щоб у поліцейській організації відчувалася етична перспектива, необхідно, щоб майбутні керівники подбали про присутність етичної складової в політиці поліцейської організації, усіх її процедурах: у навчанні, контролі й системі оцінки діяльності як усієї організації, так і кожного конкретного співробітника поліції [1, с. 297].

Говорячи про етичну перспективу, потрібно мати на увазі як загальну, так і конкретну етичну перспективу: перша полягає в тому, що етичні принципи повинні застосовуватися до всього кадрового складу організації незалежно від звання працівника поліції, на будь-якому рівні його компетентності; друга ж передбачає, що необхідно пам'ятати про те, що для кожної посади й звання співробітників поліції існують специфічні етичні вимоги, які повинні бути більш високими для керівних кадрів поліції.

1. Калаянов Д. П. Поліція країн ЄС та використання її досвіду в адміністративній ді-

яльності органів внутрішніх справ України: теорія і практика : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Д.П. Калаянов. – Одеса, 2010.

2. Кондратьев Я. Ю. Система професійної підготовки кадрів оперативних служб (підрозділів) міліції та шляхи її удосконалення / Я. Ю. Кондратьев // Тези доп. на міжнар. наук.-практ. конфер. (м. Київ, 27–28 березня 2003 р.). – К., 2003. – С. 9–12.

3. Лошицький М. В. Теоретико-правові засади адміністративно-поліцейської діяльності держави : монографія / М. В. Лошицький. – К., 2013.

4. Нурлыбаева Г. К. Нравственное воспитание руководящих кадров полиции Европы в процессе профессиональной подготовки : учеб.-метод. пособие / Г. К. Нурлыбаева. – М., 2007.

Наливайко Лариса Романівна
доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,

ПРИНЦИП ВІДКРИТОСТІ ТА ПРОЗОРОСТІ У ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Сучасне суспільство не може ефективно функціонувати та розвиватися поза державою, незалежно від її цілеспрямованого впливу на формування фундаментальних суспільних відносин. Розбудова в Україні громадянського суспільства, курс на становлення і зміцнення правової держави вимагають нових підходів до професійної підготовки співробітників поліції й потребують переорієнтації силової діяльності на встановлення партнерських стосунків із громадянами, налагодження для них системи консультативної допомоги. Одним із ключових чинників інтеграції України до світової спільноти є створення надійної системи захисту прав і свобод людини і громадянина, забезпечення комплексної протидії організованій злочинності та тероризму, а також приведення національного законодавства у відповідність до міжнародних стандартів.

Вказані тенденції актуалізуються як у політико-правовому аспекті, так і у філософському, соціологічному, антропологічному та інших контекстах.

Проблеми відкритості та прозорості діяльності органів влади досліджували такі вітчизняні та зарубіжні вчені: С. Авакьян, В. Авер'янов, Е. Афонін, Ю. Барабаш, Т. Блентон, Дж. Бохман, А. Джагарян, В. Гарашук, Н. Гудима, Б. Ебзеєв, М. Івонін, В. Кабишев, С. Ківалов, Дж. Кін, А. Колодій, В. Комаровський, О. Крет, О. Петришин, Г. Пизіна, П. Рабінович, О. Суший, В. Тацій, Ю. Тихомиров, Д. Хамфрі, В. Шаповал, Н. Шаптала та ін.

Сьогодні юристи-теоретики та практики як в Україні, так і поза її межами активно оперують поняттями «відкритість» та «прозорість», які отримали нормативне закріплення й на законодавчому рівні. Так, Конституція